

Népmozgalom, 2021. január–május

2021: Magas a halálozások száma Erdélyben, a házasságkötések száma kezd visszaállni a járvány előtti szintre

Az idei év első öt hónapjában az előzetes adatok szerint 2019 első öt hónapjához viszonyítva 21%-kal, 2020 hasonló időszakához viszonyítva 23%-kal nőtt a halálozások száma Erdélyben. Székelyföldön a halálozási növekmény 15%-os 2019 és 24%-os 2020 hasonló időszakához viszonyítva.

2021 első öt hónapjának az adatai arra utalnak, hogy a házasságkötések száma a 2020-as zuhanást követően ismét növekedni kezdett, de még nem tért vissza a 2019-es szintre: Erdélyben az idei év első öt hónapjában 9868 házasságot kötöttek, ez mintegy másfélszerese a 2020. évi értéknek, de bő ötödével (21%-kal) elmarad a 2019-es „utolsó békeév” értékétől. Székelyföldön 841 esküvőt kötöttek az év első öt hónapjában, ez 7%-kal marad el a 2019-es adattól.

Módszertani, adatminőségi kérdések

Statisztikai közleményünkben a megyei statisztikai hivatalok által nyilvánosságra hozott, a 2021 első öt hónapjára vonatkozó adatok összesítése alapján mutatjuk be a születési, halálozási és házasságkötési trendeket Erdélyben. Mivel a koronavírus-járvány miatt már a 2020-as év is különlegesnek számított, ezért a 2021-es adatokat a 2019-es „utolsó békeév” és a koronavírus-járvány által meghatározott 2020-as év adataival is összevetjük. 2021-re még csak előzetes adatok vannak, ezért még módosulhatnak: a tapasztalatok szerint elsősorban a születési adatok esetén várható még növekedés a késve anyakönyvezett gyermekek miatt. Az előző évekre vonatkozó adatok már véglegesek. Az összehasonlításban ezekre az évekre vonatkozóan a szokásos tartózkodási hely szerinti végleges adatokat használjuk.¹

Halálozások

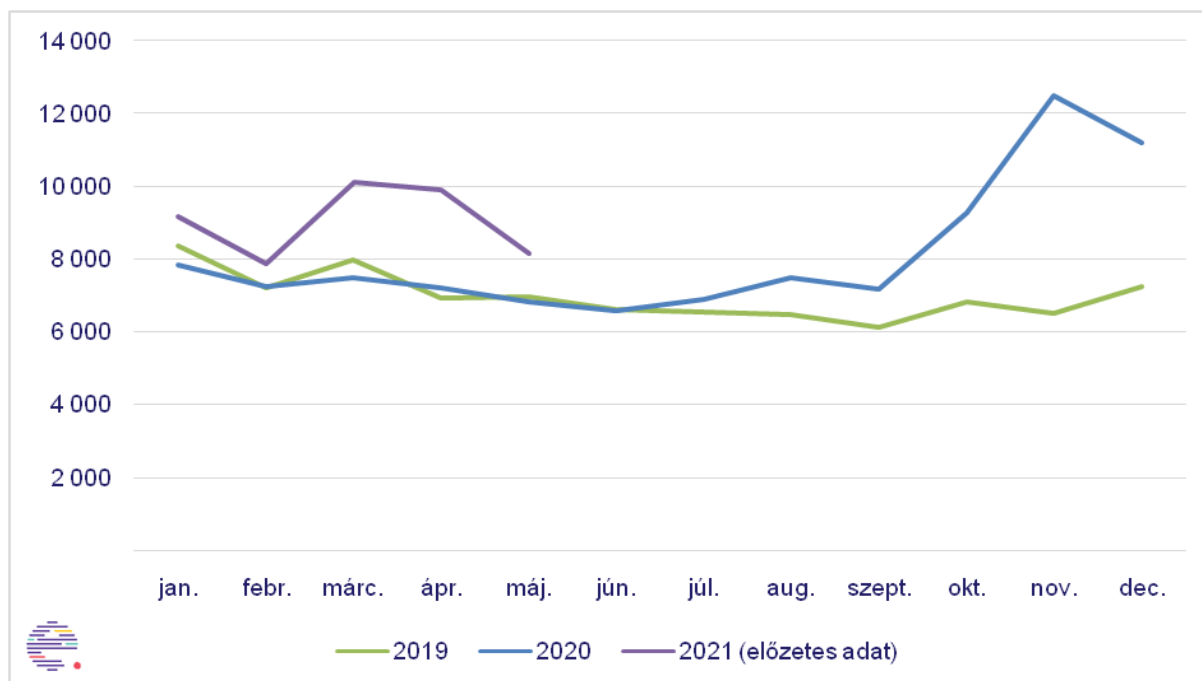
Míg 2019-ben 83 751 **Erdélyben** élő polgár halálozott el, addig 2020-ban ez az érték megugrott: 97 825 főre nőtt.² Ez 17%-os növekményt jelent. 2021 első öt hónapjában 45 206 halálesetet anyakönyveztek Erdélyben. A halálozások éven belüli lefutását mutatja az első ábra. Innen leolvasható, hogy 2020 augusztusától kezdett növekedni az elhalálozások száma. A halálesetek száma a csúcstól novemberben érte el 12 501 fővel, amely érték csaknem duplája volt az előző évének. 2021 január-februárjában a halálozási többlet csökkent, majd idén március-áprilisban ismét növekedni kezdett. Májusban, bár kevésbé kiugró módon, de még mindig igen magas volt a halálozások száma Erdélyben. Összességében az idei év első öt

¹ A romániai népmozgalmi adatgyűjtések módszertanáról, a különféle adatközlésekről ld. az Erdélytat magyar nyelvű módszertani ismertetőjét: <http://statisztikak.erdelystat.ro/uploads/files/modszertan-nepmozgalom-20210303-1614771922.pdf>

² Ez a végleges adat nem jelent jelentős változást az előzetes adatokban közöltekhez (97 636 fő) viszonyítva. (ld. http://statisztikak.erdelystat.ro/cikkek/nepmozgalmi-folyamatok-2020-ban-a-jarvany-eveben/68#_ftn1)

hónapjában 2019-hez viszonyítva 21, 2020-hoz viszonyítva 23%-kal nőtt a halálozások száma Erdélyben.

1. ábra: Halálozások száma Erdélyben, 2019. január – 2021. május

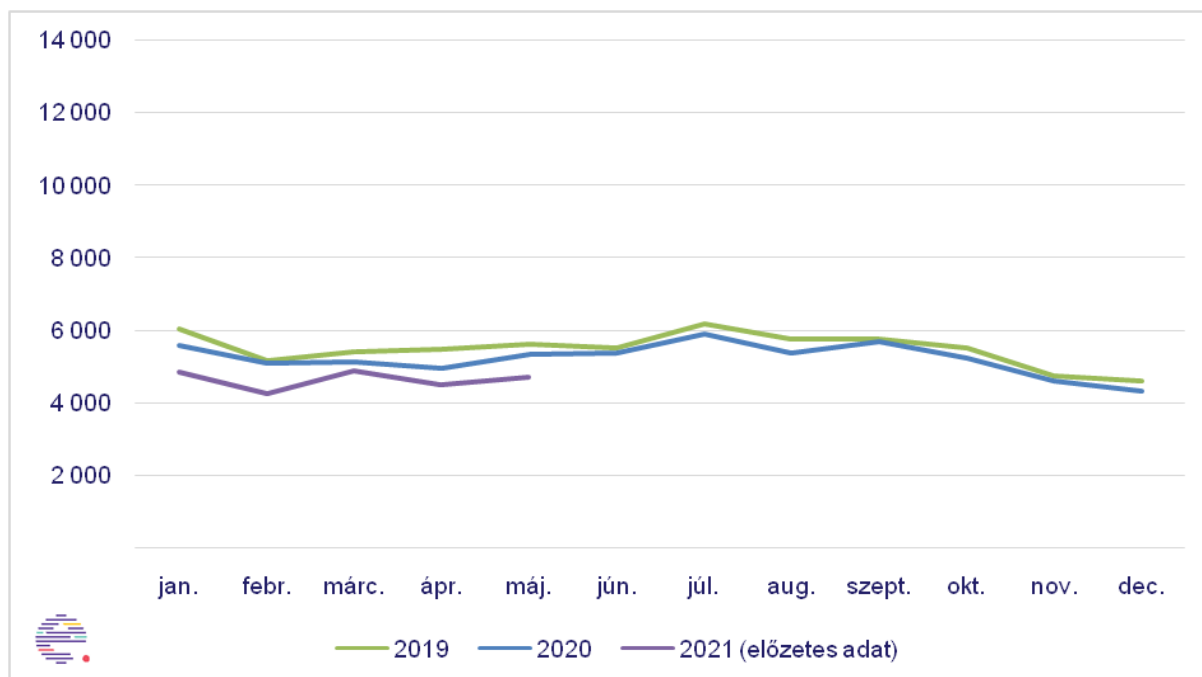

A Hargita és Kovászna megyéből összesített **Székelyföldön** a halálozást tekintve főbb vonalaiban hasonló trendek figyelhetők meg, mint Erdély egészében: 2020-ban 2019-hez képest mintegy 13%-kal nőtt Székelyföldön a halálozások száma, elsősorban az október-decemberi kiugró értékek miatt. A 2021-es év első öt hónapjában Székelyföldön összesen 3272 halálesetet anyakönyveztek, ez 15%-os növekmény 2019 és 24%-os 2020 hasonló időszakához viszonyítva (2848, illetve 2644 haláleset).

Élveszületések

Az élveszületéseket tekintve kisebbnek tűnnek a változások. (A nagyságrendek összevethetősége miatt a születésekre és a halálozásokra vonatkozó ábra függőleges tengelye megegyezik.) **Erdélyben** bár 2020-ban 3207-tel kevesebb gyermek született, mint 2019-ben, ez „csak” 5%-os csökkenést jelent, és a csökkenés nem is az év utolsó hónapjaira koncentrálódott, tehát valószínűleg nem a járvány hatásáról van szó. 2021 első öt hónapjának adatai további jelentős, 10% feletti csökkenést vetítenek előre, de itt figyelembe kell venni, hogy ezek előzetes adatok, és a tapasztalatok szerint a véglegesítéskor jelentősen (akár 5% körüli mértékben) növekedhetnek ezek a születési statisztikákra vonatkozó adatok.

2. ábra: Élveszületések száma Erdélyben, 2019. január – 2021. május

Székelyföldön az elmúlt hónapok születési számai a teljes Erdélyt jellemző trendekhez képest még viszonylag elfogadhatóan alakultak. Míg 2019 és 2020 között Székelyföldön is apadt a születésszám (304 fővel, vagyis 6%-kal csökkent a gyermekek száma), 2021-ben – szemben Erdellyel – már alig következett be további csökkenés. Az első öt hónapban már az előzetes adatok szerint is 1896 születést anyakönyveztek Székelyföldön, 2%-kal kevesebbet az előző évi hasonló adathoz viszonyítva. Az elmaradás jelentős része ráadásul egy hónapra, februárra vezethető vissza.

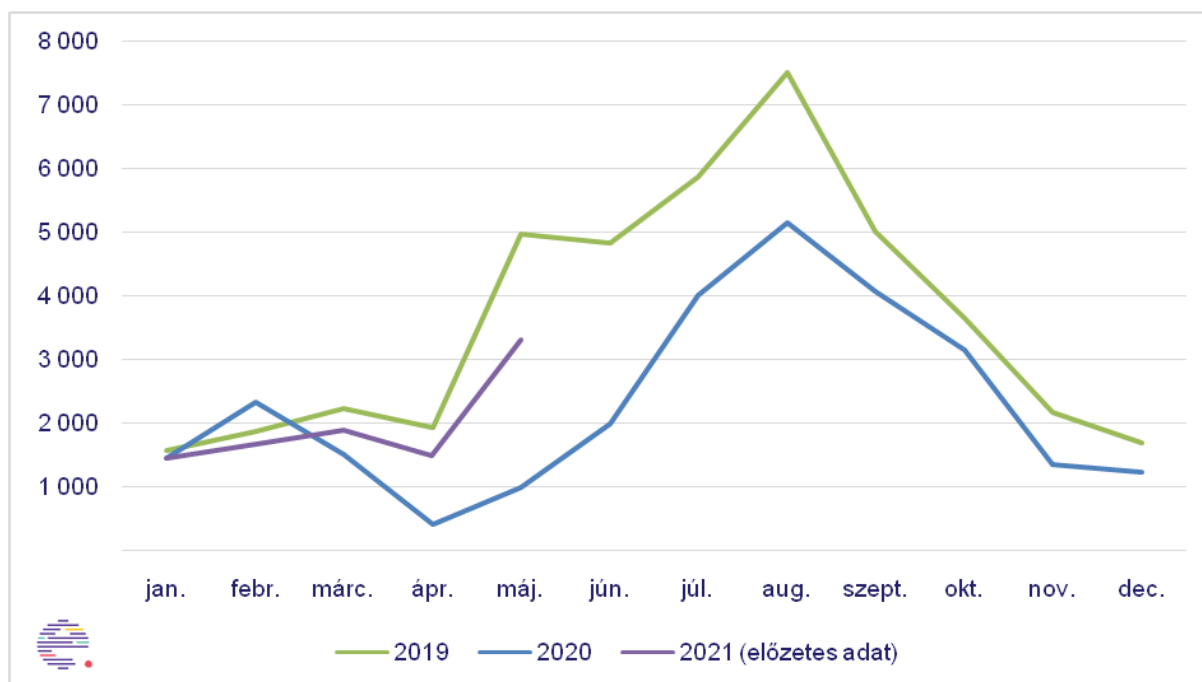
Házasságkötések

A házassodási folyamatokat teljesen egyértelműen és látványosan befolyásolta a járványhelyzet és főként az azzal járó lezárások, korlátozások.

A 3. ábra a házasságkötések számának éven belüli lefutását mutatja 2019 januárja és 2021 májusa között. A 2019-es év egy hagyományos házasságkötési mintát mutatott: Erdélyben 43 301 házasságot kötöttek, ezek 74%-át a május-októberi esküvői szezonban. A csúcsot az augusztus jelentette több mint 7500 esküvővel. 2020-ban az első két hónapot követően a lezárások hatására zuhant a házasságkötések száma, áprilisban összesen 421 pár mondta ki a boldogító igent Erdélyben, ami minden valószínűség szerint történelmi mélypontot jelent. Ezt követően, bár emelkedni kezdett a házasságkötések száma, de az esküvők száma egész évben folyamatosan és jelentősen elmaradt a 2019-es értékektől. A „csúcshónap” augusztus volt 5159 esküvővel, hozzávetőleg annnyival, amennyit ez előző év májusában kötöttek. Így 2020-ban egész évben összesen 27 738 házasságkötés történt Erdélyben, bő harmadával kevesebb az előző évinél. A 2021-es év első öt hónapja visszatérést jelent a 2019-es mintázathoz, bár annál egyértelműen azért alacsonyabb szinten. Az idei év első öt hónapjában kötött 9868 házasság mintegy másfélszerese a 2020. évi értéknek, de bő ötödével (21%-kal) elmarad a 2019-es „utolsó békeév” értékeitől. Ezek az adatok arra utalnak, hogy a

házasságkötési folyamatok elkezdtek visszatérni a járvány előtti kerékvágásba, de a statisztikákban (még) nem látszik nyoma annak, hogy az érintettek nagy számban pótolnák be a 2020-ban elhalasztott esküvőket.

3. ábra: Házasságkötések száma Erdélyben, 2019. január – 2021. május

Székelyföldön az elmúlt két és fél év házasságkötési folyamatai hasonlóak voltak az Erdély kapcsán leírtakhoz. A 2020. márciusi bezuhanást követően jelentősen csökkent a házasságkötések száma: a 2020-ban Székelyföldön kötött 1648 házasság mintegy 40%-os elmaradást jelent az előző évhez képest, tehát a visszaesés magasabb volt az erdélyi átlagnál. 2021 első hónapjaiban megindult a helyzet normalizálódása. Januártól május végéig 841 esküvőt kötöttek Székelyföldön, ez bár 7%-kal továbbra is elmarad a 2019-es hasonló adattól, de jelentősen meghaladja a 2020-as év eredményeit.

Közzététel: 2021. augusztus 10.

További információ: Kapitány Balázs (kapitany.balazs@erdelystat.ro).

Korábbi Erdélystat-közlemények és -elemzések, módszertani leírások megtalálhatók a www.erdelystat.ro honlapon.

Ha érdekli az Erdélystat tevékenysége, látogasson el honlapunkra vagy keresse fel [Facebook-oldalunkat](https://www.facebook.com/erdelystat). Ha elsőként szeretné megkapni az aktuális elemzéseinket és közleményeinket, iratkozzon fel [hírlevelükre](mailto:hirlevelukre).